

Proves d'accés a la universitat per a més grans de 25/45 anys

Comentari de text

Sèrie 3

Fase general

Qualificació		TR
Part 1	Bloc 1	
	Bloc 2	
Part 2		
Suma de notes parcials		
Qualificació final		

Universitat de Lleida

Qualificació

Etiqueta de correcció

Etiqueta de l'estudiant

Opció d'accés:

- A. Arts i humanitats
- B. Ciències
- C. Ciències de la salut
- D. Ciències socials i jurídiques
- E. Enginyeria i arquitectura

Ubicació

del tribunal

.....

Aula

La prova consta de dues parts. La part 1, dividida en dos blocs, consisteix a llegir, entendre i interpretar un únic text, que trobareu en català (p. 2) i en castellà (p. 4), i a respondre a les qüestions corresponents del bloc 1 i del bloc 2. La part 2 consisteix a desenvolupar per escrit un tema determinat.

Aquesta prova es pot respondre en català o en castellà. El descompte per faltes d'ortografia, de lèxic, de morfologia i de sintaxi s'aplicarà sense límits en el conjunt de l'examen.

La prueba consta de dos partes. La parte 1, dividida en dos bloques, consiste en leer, comprender e interpretar un único texto, que encontrará en catalán (p. 2) y en castellano (p. 4), y en responder a las cuestiones correspondientes del bloque 1 y del bloque 2. La parte 2 consiste en desarrollar por escrito un tema determinado.

Esta prueba puede responderse en catalán o en castellano. El descuento por faltas de ortografía, de léxico, de morfología y de sintaxis se aplicará sin límites en el conjunto del examen.

PART 1 (versió en català)

[6 punts en total]

Llegiu el text següent:

No per atzar en les darreres dècades les disciplines humanístiques se les considera inútils, se les margina no només als programes escolars sinó sobretot als capítols dels pressupostos estatals i als fons de les entitats privades i les fundacions. Per què s'han de gastar diners en un àmbit condemnat a no generar beneficis? Per què s'han de destinar fons a sabers que no aporten un rendiment econòmic ràpid i tangible?

En aquest context basat exclusivament en la necessitat de pesar i mesurar d'acord amb criteris que privilegien la *quantitas*, la literatura (però el mateix discurs podria servir per a altres sabers humanístics, així com per als sabers científics sense un propòsit utilitarista immediat) pot, per contra, assumir una funció fonamental, importantíssima: precisament el fet de ser immune a tota aspiració al benefici podria constituir, per si mateix, una forma de resistència als egoismes del present, un antídoto contra la barbàrie del que és útil que ha arribat fins i tot a corrompre les nostres relacions socials i els nostres afectes més íntims. La seva mateixa existència, en efecte, crida l'atenció sobre la *gratuitat* i el *desinterès*, valors que avui es consideren contra corrent i passats de moda.

Però l'elogi de l'útil inutilitat de la literatura i la filosofia, tanmateix, no ha d'induir a engany. Voldria dir clarament —i no ho faig només per tranquil·litzar els col·legues científics— que no em proposo en absolut tornar a plantejar la perjudicial contraposició entre sabers humanístics i sabers científics. Al contrari: conscient de les diferents funcions dels uns i dels altres, estic fermament convençut que també la ciència ha ocupat i ocupa un lloc important en la batalla contra les lleis del mercat i el benefici. És ben sabut que de treballs científics considerats en aparença inútils, és a dir, no adreçats a un objectiu pràctic precís, se n'ha derivat després una utilitat inesperada. Els invents de Guglielmo Marconi haurien estat impensables sense les investigacions sobre les ones electromagnètiques que van dur a terme James Clerk Maxwell i Heinrich Rudolf Hertz: estudis, convé emfasitzar-ho, inspirats només per la necessitat de satisfer una curiositat purament teòrica. De fet, els descobriments fonamentals que han revolucionat la història de la humanitat són fruit, en gran part, d'investigacions allunyades de qualsevol objectiu utilitarista.

En els propers anys caldrà esforçar-se per salvar d'aquesta deriva utilitarista no només la ciència, l'escola i la universitat, sinó també tot allò que anomenem *cultura*. Caldrà resistir a la dissolució programada de l'ensenyament, de la investigació científica, dels clàssics i dels béns culturals. Perquè sabotejar la cultura i l'ensenyament vol dir sabotejar el futur de la humanitat. Fa temps vaig tenir ocasió de llegir una frase simple, però molt significativa, inscrita al tauler d'anuncis d'una biblioteca de manuscrits en un oasi perdut del Sàhara: «El coneixement és una riquesa que es pot transmetre sense empobrir-se». Només el saber —posant en qüestió els paradigmes dominants del benefici— pot ser compartit sense empobrir. Al contrari, enriquint qui el transmet i qui el rep.

Traducció feta a partir de l'adaptació del text de

Nuccio ORDINE. *La utilidad de lo inútil: Manifiesto*. Barcelona: Acanalado, 2013, p. 28-111

Bloc 1. Encercleu la resposta correcta en cada cas.

[3 punts: 0,5 punts per cada resposta correcta. Es descomptaran 0,16 punts per cada resposta incorrecta; per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

- 1.1. Quina és la intenció principal de l'autor amb aquest text?
- a) Mostrar que la literatura i la filosofia són completament inútils en la societat actual.
 - b) Defensar la rellevància de les humanitats en un món obsessionat per la utilitat.
 - c) Sostenir que la ciència és l'única disciplina valuosa en la societat contemporània.
 - d) Criticar la literatura i la filosofia com a disciplines obsoletes i irrelevantes.
- 1.2. Tenint en compte el que s'exposa i es pot inferir del text, quin paper tenen la literatura i la filosofia en la societat actual?
- a) Són essencials per a generar beneficis econòmics ràpids i tangibles.
 - b) Representen una forma de resistència a l'obsessió per la utilitat i la quantificació.
 - c) Han de ser marginades als programes escolars i als pressupostos estatals.
 - d) Són obsoletes i no tenen cabuda en la societat moderna.
- 1.3. Quan l'autor parla de la «batalla contra les lleis del mercat i el benefici», fa referència al fet que
- a) la ciència s'ha d'adaptar a les lleis del mercat i al benefici econòmic.
 - b) la cultura i l'ensenyament han de ser sacrificats en nom de l'economia de mercat.
 - c) els sabers culturals i científics s'han de preservar i protegir de la influència del mercat i del benefici.
 - d) la ciència és l'única disciplina que pot vèncer les lleis del mercat i el benefici.
- 1.4. Segons el que es pot inferir del text, podem dir que
- a) l'autor considera que els invents de Marconi demostren la inutilitat de la investigació teòrica.
 - b) les investigacions de Maxwell i Hertz mostren la importància de la investigació teòrica sense beneficis pràctics.
 - c) l'autor suggereix que la ciència només avança quan es busca un objectiu pràctic.
 - d) la investigació teòrica només té valor quan es relaciona amb la cerca de beneficis econòmics.
- 1.5. Tenint en compte el que es defensa al text, quina de les afirmacions següents és falsa?
- a) En les darreres dècades, les disciplines humanístiques es consideren inútils i es marginen als programes escolars i als pressupostos estatals.
 - b) La literatura i altres disciplines humanístiques poden exercir una funció important en resistir-se a l'obsessió contemporània per allò útil i la quantificació.
 - c) L'autor no defensa la contraposició entre sabers humanístics i científics i reconeix la importància de tots dos en la societat.
 - d) La ciència sempre busca un objectiu utilitarista en les investigacions.
- 1.6. Tal com s'utilitza en el text, l'adjectiu *tangible*
- a) significa 'que es pot percebre de manera precisa'.
 - b) és sinònim de *intangible*.
 - c) significa 'imperceptible, difícil de notar'.
 - d) és antònim de *palpable, perceptible, concret*.

PARTE 1 (versión en castellano)

[6 puntos en total]

Lea el siguiente texto:

No por azar en las últimas décadas a las disciplinas humanísticas se las considera inútiles, se las margina no solo en los programas escolares sino sobre todo en los capítulos de los presupuestos estatales y en los fondos de las entidades privadas y las fundaciones. ¿Para qué gastar dinero en un ámbito condenado a no generar beneficios? ¿Por qué destinar fondos a saberes que no aportan un rápido y tangible rendimiento económico?

En este contexto basado exclusivamente en la necesidad de pesar y medir con arreglo a criterios que privilegian la *quantitas*, la literatura (pero el mismo discurso podría valer para otros saberes humanísticos, así como para los saberes científicos sin un propósito utilitarista inmediato) puede por el contrario asumir una función fundamental, importantísima: precisamente el hecho de ser inmune a toda aspiración al beneficio podría constituir, por sí mismo, una forma de resistencia a los egoísmos del presente, un antídoto contra la barbarie de lo útil que ha llegado incluso a corromper nuestras relaciones sociales y nuestros afectos más íntimos. Su existencia misma, en efecto, llama la atención sobre la *gratuidad* y el *desinterés*, valores que hoy se consideran contra corriente y pasados de moda.

Pero el elogio de la útil inutilidad de la literatura y la filosofía no debe, sin embargo, inducir a engaño. Quisiera decir claramente —y no lo hago solo para tranquilizar a los colegas científicos— que no me propongo en absoluto volver a plantear la dañina contraposición entre saberes humanísticos y saberes científicos. Al contrario: consciente de las distintas funciones de unos y otros, estoy firmemente convencido de que también la ciencia ha ocupado y ocupa un lugar importante en la batalla contra las leyes del mercado y el beneficio. Es bien sabido que de trabajos científicos considerados en apariencia inútiles, esto es, no dirigidos a un preciso objetivo práctico, se ha derivado después una inesperada utilidad. Los inventos de Guglielmo Marconi habrían sido impensables sin las investigaciones sobre las ondas electromagnéticas que realizaron James Clerk Maxwell y Heinrich Rudolf Hertz: estudios, conviene hacer hincapié en ello, inspirados tan solo por la necesidad de satisfacer una curiosidad puramente teórica. De hecho, los descubrimientos fundamentales que han revolucionado la historia de la humanidad son fruto, en gran parte, de investigaciones alejadas de cualquier objetivo utilitarista.

En los próximos años habrá que esforzarse para salvar de esta deriva utilitarista no solo la ciencia, la escuela y la universidad, sino también todo lo que llamamos *cultura*. Habrá que resistir a la disolución programada de la enseñanza, de la investigación científica, de los clásicos y de los bienes culturales. Porque sabotear la cultura y la enseñanza significa sabotear el futuro de la humanidad. Hace algún tiempo tuve ocasión de leer una frase simple, pero muy significativa, inscrita en el tablón de anuncios de una biblioteca de manuscritos en un perdido oasis del Sahara: «El conocimiento es una riqueza que se puede transmitir sin empobrecerse». Solo el saber —poniendo en cuestión los paradigmas dominantes del beneficio— puede ser compartido sin empobrecer. Al contrario, enriqueciendo a quien lo transmite y a quien lo recibe.

Adaptación realizada a partir del texto de

Nuccio ORDINE. *La utilidad de lo inútil: Manifiesto*. Barcelona: Acantilado, 2013, pp. 28-111

Bloque 1. Señale con un círculo la respuesta correcta en cada caso.

[3 puntos: 0,5 puntos por cada respuesta correcta. Se descontarán 0,16 puntos por cada respuesta incorrecta; por las cuestiones no contestadas no habrá ningún descuento.]

1.1. ¿Cuál es la principal intención del autor con este texto?

- a) Mostrar que la literatura y la filosofía son completamente inútiles en la sociedad actual.
- b) Defender la relevancia de las humanidades en un mundo obsesionado por la utilidad.
- c) Sostener que la ciencia es la única disciplina valiosa en la sociedad contemporánea.
- d) Criticar la literatura y la filosofía como disciplinas obsoletas e irrelevantes.

- 1.2. Según lo que se expone y se puede inferir del texto, ¿qué papel desempeñan la literatura y la filosofía en la sociedad actual?
- Son esenciales para generar beneficios económicos rápidos y tangibles.
 - Representan una forma de resistencia a la obsesión por la utilidad y la cuantificación.
 - Deben ser marginadas en los programas escolares y los presupuestos estatales.
 - Son obsoletas y no tienen lugar en la sociedad moderna.
- 1.3. Cuando el autor habla de la «batalla contra las leyes del mercado y el beneficio», hace referencia a que
- la ciencia debe adaptarse a las leyes del mercado y al beneficio económico.
 - la cultura y la enseñanza deben ser sacrificadas en aras de la economía de mercado.
 - los saberes culturales y científicos deben preservarse y protegerse de la influencia del mercado y del beneficio.
 - la ciencia es la única disciplina que puede vencer a las leyes del mercado y al beneficio.
- 1.4. Según lo que se puede inferir del texto, podemos decir que
- el autor considera que los inventos de Marconi demuestran la inutilidad de la investigación teórica.
 - las investigaciones de Maxwell y Hertz muestran la importancia de la investigación teórica sin beneficios prácticos.
 - el autor sugiere que la ciencia solo avanza cuando se busca un objetivo práctico.
 - la investigación teórica solo tiene valor cuando se relaciona con la búsqueda de beneficios económicos.
- 1.5. Teniendo en cuenta lo que se defiende en el texto, ¿cuál de las siguientes afirmaciones es falsa?
- En las últimas décadas, las disciplinas humanísticas se consideran inútiles y se marginan en los programas escolares y los presupuestos estatales.
 - La literatura y otras disciplinas humanísticas pueden desempeñar una función importante al resistirse a la obsesión contemporánea por lo útil y la cuantificación.
 - El autor no defiende la contraposición entre saberes humanísticos y científicos y reconoce la importancia de ambos en la sociedad.
 - La ciencia siempre busca un objetivo utilitarista en sus investigaciones.
- 1.6. Tal y como se utiliza en el texto, el adjetivo *tangible*
- significa ‘que se puede percibir de manera precisa’.
 - es sinónimo de *intangibile*.
 - significa ‘imperceptible, difícil de notar’.
 - es antónimo de *palpable, perceptible, concreto*.

Espai per a la correcció		
Part 1. Bloc 1	1.1	
	1.2	
	1.3	
	1.4	
	1.5	
	1.6	
	Total (no pot ser inferior a 0)	

Bloc 2. Responeu a les tres qüestions següents. Cada resposta ha d'ocupar entre una i cinc línies.
[3 punts: 1 punt per qüestió. Es descomptaran 0,1 punts per cada falta d'ortografia, de lèxic, de morfologia o de sintaxi.]

Bloque 2. Responda a las tres cuestiones siguientes. Cada respuesta debe ocupar entre una y cinco líneas.

[3 puntos: 1 punto por cuestión. Se descontarán 0,1 puntos por cada falta de ortografía, de léxico, de morfología o de sintaxis.]

2.1. Proposeu un títol que s'adeqüi al contingut del text que acabeu de llegir.

2.1. Proponga un título que se adecúe al contenido del texto que acaba de leer.

2.2. Resumiu el tercer paràgraf del text (és a dir, des de «Però l'elogi de l'útil inutilitat de la literatura i la filosofia» fins a «d'investigacions allunyades de qualsevol objectiu utilitarista»).

2.2. Resuma el tercer párrafo del texto (es decir, desde «Pero el elogio de la útil inutilidad de la literatura y la filosofía» hasta «de investigaciones alejadas de cualquier objetivo utilitarista»).

2.3. Expliqueu, relacionant-la amb l'argumentació del text, la frase següent: «El coneixement és una riquesa que es pot transmetre sense empobrir-se.»

2.3. Explique, relacionándola con la argumentación del texto, la siguiente frase: «El conocimiento es una riqueza que se puede transmitir sin empobrecerse.»

Espai per a la correcció		
Part 1. Bloc 2	2.1	
	2.2	
	2.3	
	Suma de notes parcials	
	Descompte per faltes	
	Total (no pot ser inferior a 0)	

PART 2

[4 punts. Es descomptaran 0,1 punts per cada falta d'ortografia, de lèxic, de morfologia o de sintaxi, i 0,5 punts si el text té menys de 150 paraules o més de 200.]

Trieu UNA d'aquestes dues opcions. Es valorarà l'adequació del text al que demana l'enunciat, la coherència en el desenvolupament de les idees i la riquesa d'estil.

Escriviu el text a les pàgines 7, 8 i 9. Podeu utilitzar les pàgines 10 i 11 per a fer esquemes, esborranys, etc.; tingueu en compte que el que hi escrigueu no es corregirà en cap cas.

Opció A. És justificable la inversió de recursos públics i privats en disciplines humanístiques i científiques que no generen beneficis econòmics immediats? Escriviu un text, d'entre cent cinquanta i dues-centes paraules, en què reflexioneu sobre aquesta qüestió. El vostre text ha d'incloure com a mínim dos arguments.

Opció B. L'educació pot / ha de contribuir a mantenir el coneixement i la cultura i oposar-se a l'utilitarisme de la societat actual? Escriviu un text, d'entre cent cinquanta i dues-centes paraules, en què responeu a aquesta pregunta. El vostre text ha d'incloure com a mínim dos arguments.

PARTE 2

[4 puntos. Se descontarán 0,1 puntos por cada falta de ortografía, de léxico, de morfología o de sintaxis, y 0,5 puntos si el texto tiene menos de 150 palabras o más de 200.]

Elija UNA de estas dos opciones. Se valorará la adecuación del texto a lo que pide el enunciado, la coherencia en el desarrollo de las ideas y la riqueza de estilo.

Escriba el texto en las páginas 7, 8 y 9. Puede utilizar las páginas 10 y 11 para hacer esquemas, borradores, etc.; tenga en cuenta que lo que escriba en ellas no se corregirá en ningún caso.

Opción A. ¿Es justificable la inversión de recursos públicos y privados en disciplinas humanísticas y científicas que no generan beneficios económicos inmediatos? Escriba un texto, de entre ciento cincuenta y doscientas palabras, en el que reflexione sobre esta cuestión. Su texto debe incluir como mínimo dos argumentos.

Opción B. ¿Puede/debe la educación contribuir a mantener el conocimiento y la cultura y oponerse al utilitarismo de la sociedad actual? Escriba un texto, de entre ciento cincuenta y doscientas palabras, en el que responda a esta pregunta. Su texto debe incluir como mínimo dos argumentos.

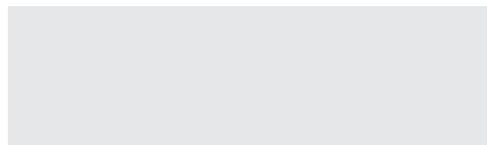
Espai per a la correcció		
Part 2	Adequació (màxim, 1 punt)	
	Coherència (màxim, 1,5 punts)	
	Estil (màxim, 1,5 punts)	
	Suma de notes parcials	
	Descompte per faltes	
	Descompte per extensió insuficient o excessiva	
	Total (no pot ser inferior a 0)	

[Pàgina per a fer esquemes, esborranys, etc., que no es corregiran / Página para hacer esquemas, borradores, etc., que no se corregirán]

[Pàgina per a fer esquemes, esborranys, etc., que no es corregiran / Página para hacer esquemas, borradores, etc., que no se corregirán]

TR	Observacions:
Qualificació:	Etiqueta de revisió

Etiqueta de l'estudiant

Institut
d'Estudis
Catalans